

PREZES REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W LUBLINIE

20-027 Lublin, ul. Karłowicza 4 IX p., tel./fax 81 467 91 27, 81 534 07 81

Lublin, 18 października 2019 r.

RIO – II – 601/38/2019

Pani Małgorzata Suszek - Zawadzka
Dyrektor Powiatowego
Centrum Pomocy Rodzinie
Al. Królewska 3
24 - 100 Puławy

Szanowna Pani Dyrektor

W dniach od 6 do 17 września 2019 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła problemową kontrolę gospodarki finansowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach w zakresie rachunkowości oraz realizacji planu finansowego. Protokół kontroli podpisano 1 października 2019 r.

W zakresie nieprawidłowości o incydentalnym charakterze, co do których udzielono w trakcie kontroli stosownego instruktażu, nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości wraz z wnioskami co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561 z późn. zm.).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

1.1. Nieprawidłowe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, przez:

- niewskazanie – w wykazie ksiąg rachunkowych – stosowanych dzienników częściowych,
- niedostosowanie wykazu kont księgi głównej do obowiązujących przepisów ,
- nieokreślenie zasad powiązania kont ksiąg pomocniczych (prowadzonych ręcznie) z kontami księgi głównej,

- *niejednoznacznym określeniu zasad ewidencjonowania składników majątkowych na kontach 011 „Środki trwałe” i 013 „Pozostałe środki trwałe”,*
- *nieokreślenie wersji stosowanego oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji – str. 2 protokołu.*

Dokonać zmian dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, przez:

- sporządzenie kompletnego wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,
- dostosowanie wykazu kont księgi głównej do ujętego w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.), powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.”, w związku z przepisami § 20 ust.1 pkt 1 tego rozporządzenia,
- określenie zasad powiązania wszystkich kont ksiąg pomocniczych z kontami księgi głównej,
- jednoznaczne określenie zasad klasyfikacji zdarzeń na kontach 011 „Środki trwałe” i 013 „Pozostałe środki trwałe”,
- określenie aktualnej wersji stosowanego oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji,

stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i b oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351)

1.2. Ewidencjonowanie operacji gospodarczych na koncie nieujętych w zakładowym planie kont – str. 2 protokołu.

Zapisów o zdarzeniach dokonywać na kontach księgi głównej, przewidzianych do stosowania w zakładowym planie kont, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt. 3 lit. a ustawy o rachunkowości.

1.3. Nieujęcie – w księgach rachunkowych 2018 r. – wszystkich kosztów obciążających w tym roku jednostkę (w kwocie 2.087,74 zł) – str. 3 protokołu.

W księgach rachunkowych jednostki ujmować wszystkie obciążające ją koszty dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty, stosownie do przepisów art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

1.4. Niezamieszczanie na dowodach księgowych pełnego wskazania sposobu ich ujęcia w księgach rachunkowych – str. 4 protokołu.

Na dowodach księgowych zamieszczać stwierdzenie ich zakwalifikowania do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja) wraz z podpisem osoby odpowiedzialnej za te wskazania, zgodnie z przepisami art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.

1.5. Dokonywanie zapisów w księgach rachunkowych bez wskazania rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego, opisu operacji i daty zapisu oraz na podstawie dowodów księgowych „Polecenie księgowania” niezawierających opisu operacji i niepowiązanych z dowodem źródłowym, będącym podstawą ich sporządzenia – str. 5 protokołu.

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać na podstawie dowodów księgowych, zawierających m.in. opis operacji gospodarczej, ze wskazaniem rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego daty, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji, zrozumiałego tekstu, skrótu lub kodu opisu operacji oraz daty zapisu, umożliwiając identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania na wszystkich etapach przetwarzania danych, zgodnie z przepisami art. 21 ust. 1 pkt 3, art. 23 ust. 2 pkt 2-4 i art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

1.6. Niezachowanie zasady ewidencjonowania operacji gospodarczych w porządku systematycznym – str. 5 - 9 protokołu.

Zapisów operacji gospodarczych dokonywać w porządku systematycznym, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w szczególności:

- a) należności z tytułu dochodów budżetowych ewidencjonować na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”;
- b) operacje dotyczące należności wyegzekwowanych przez urząd skarbowy, ewidencjonować:
  - wpływ na rachunek bankowy (zgodnie z wyciągiem bankowym):
    - Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,
    - Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
  - kwotę pobranej przez urząd skarbowy opłaty komorniczej (na podstawie poleceń księgowania – PK):

- Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,
Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
- ujęcie wydatków jednostki z tytułu poniesionej opłaty komorniczej (na podstawie – PK):
Wn 761 „Pozostałe koszty operacyjne”,
Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”;
  - c) należności z tytułu zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego w roku bieżącym ujmować:
Wn 240 „Pozostałe rozrachunki”,
Ma 409 „Pozostałe koszty rodzajowe”,
  - wpływ środków na rachunek bankowy:
Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,
Ma 240 „Pozostałe rozrachunki”
  - przypis odsetek wpłaconych (a wcześniej nieprzypisanych):
Wn 240 „Pozostałe rozrachunki”,
Ma 750 „Przychody finansowe”;
  - d) nabycie środków trwałych umarzanych jednorazowo ewidencjonować - na podstawie dokumentów stwierdzających ich nabycie, po przyjęciu ich do użytkowania, stosownie do przepisów art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości:
Wn 013 „Pozostałe środki trwałe”,
Ma 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”
i ich umorzenie w pełnej wartości w miesiącu przyjęcia do używania:
Wn 401 „Zużycie materiałów i energii”,
Ma 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych”;
  - e) kwoty odsetek ewidencjonować na koncie 750 „Przychody finansowe”;
  - f) pobranie z rachunku bankowego środków pieniężnych do kasy stanowiących pogotowie kasowe ujmować:
Wn 140 „Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne”,
Ma 130 „Rachunek bieżący jednostek budżetowych”;
  - g) ujmować – na właściwych kontach rozrachunkowych – wszystkie operacje poprzedzające płatność wydatków, w związku z przepisami art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn.zm.);
stosownie do zasad funkcjonowania tych kont, określonych w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

1.7. Przypadki nieprawidłowej klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków – str. 7 i 8 protokołu.

Dochody i wydatki budżetowe klasyfikować do właściwych podziałek klasyfikacji budżetowej, zgodnie z „Klasyfikacją paragrafów dochodów, przychodów i środków (z objaśnieniami)” oraz „Klasyfikacją paragrafów wydatków i środków (z objaśnieniami)”, stanowiącymi odpowiednio załączniki Nr 3 i 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.), w szczególności:

- wpływu z tytułu odsetek od nienależnie pobranych świadczeń – do § 092 „Wpływy z pozostałych odsetek”,
- wpływy ze zwrotu nienależnie obranych świadczeń z lat ubiegłych – do § 094 „Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych”,
- wydatki z tytułu napraw sprzętu – do § 427 „Zakup usług remontowych”,
- wydatki z tytułu zakupu gazu, wody, energii cieplnej – do § 426 „Zakup energii”,
- wydatki z tytułu czynszu za wynajem lokalu – do § 440 „Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe”,
- wydatki z tytułu zakupu składników wyposażenia jednostki – do § 421 „Zakup materiałów i wyposażenia”,
- wydatki związane ze szkoleniem pracowników, w tym koszty dojazdów, zakwaterowania i wyżywienia uczestników – do § 470 „Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej”.

1.8. Niezamieszczanie w raporcie kasowym daty wypłaty gotówki z kasy, a na dowodach dokumentujących tę operację – potwierdzenia jej odbioru – str. 8 - 9 protokołu.

W raportach kasowych wskazywać datę dokonania operacji, stosownie do przepisu art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

Na dowodach księgowych dokumentujących wypłatę gotówki z kasy zamieszczać datę tej operacji oraz podpis osoby odbierającej gotówkę, stosownie do przepisów art. 21 ust. 1 pkt 4 i 5 tej ustawy.

1.9. Zamknięcie – na 31.12.2018 r. – kont 221 i 240 tzw. persaldem – str. 9 protokołu.

Na kontach rozrachunkowych wykazywać stany aktywów i pasywów zgodnie z ich rzeczywistym stanem, w związku z przepisami art. 7 ust. 3 ustawy o rachunkowości i zasadami funkcjonowania poszczególnych kont, określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

1.10. *Nieprawidłowości w zakresie ewidencji składników majątku, polegające na:*

- *nieprowadzeniu ewidencji analitycznej do kont 011 i 020,*
- *nieujęciu w księgach rachunkowych jednostki wszystkich środków trwałych, w tym posiadanych w trwałym zarządzie oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz ujęciu środków trwałych niebędących w posiadaniu jednostki,*
- *ujmowaniu tych samych środków trwałych na kontach 011 i 013 oraz ujmowaniu na tych kontach środków trwałych niezgodnie z ustaleniami polityki rachunkowości,*
- *niezgodności ewidencji syntetycznej kont 013 i 071 z prowadzoną ewidencją analityczną,*
- *ewidencjonowaniu umorzenia środków trwałych na niewłaściwych kontach i za nieprawidłowy okres,*
- *dokonaniu zapisu w księgach rachunkowych niezgodnie z treścią dowodu księgowego, sporządzonego na podstawie wyników przeprowadzonej inwentaryzacji,*
- *wyksięgowaniu – poleceniem księgowania – wartości niematerialnych i prawnych, bez wskazania przyczyn dokonania tej operacji,*

a w konsekwencji wykazaniu – na 31.12.2018 r. niezgodnych ze stanem faktycznym sald kont 011, 013, 020, 071 i 072 – str. 10 - 12 i 16 protokołu.

Prowadzić ewidencję analityczną: do konta 011 „Środki trwałe” – w sposób umożliwiający ustalenie wartości początkowej poszczególnych obiektów środków trwałych i należyte obliczenie umorzenia i amortyzacji oraz do konta 020 „Wartości niematerialne i prawne” – według tytułów wartości niematerialnych i prawnych oraz w sposób umożliwiający należyte obliczenie ich umorzenia, zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać w sposób odzwierciedlający stan rzeczywisty, stosownie do przepisów art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, w szczególności ujmować na właściwych kontach 011: „Środki trwałe”, 013 „Pozostałe środki trwałe” i 020 „Wartości niematerialne i prawne” – poszczególne składniki majątku, zgodnie z ustaleniami polityki rachunkowości, mając na uwadze przepisy art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości.

Na kontach ksiąg pomocniczych dokonywać zapisów będących uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej, zapewniając zgodność sald i zapisów tych kont, stosownie do przepisów art. 16 ust. 1 powołanej ustawy.

Odpisów od stopniowo umarzanych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych dokonywać drogą systematycznego, planowego rozłożenia jego wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji, rozpoczynając amortyzację – zgodnie z przyjętymi zasadami polityki rachunkowości – począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do użytkowania i ujmować na koncie 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”, zaś jednorazowe umorzenie

środków trwałych ewidencjonować na koncie 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych”, zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w Załączniku Nr 3 do powołanego rozporządzenia.

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać na podstawie dowodów księgowych stwierdzających ich dokonanie, zgodnych z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, mając na uwadze przepisy art. 20 ust. 2, art. 23 ust. 2 i art. 24 ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości.

1.11. Niewykazanie – w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-N za 2018 r. – wszystkich należności (w kwocie 489,72 zł) – str. 13 - 14 protokołu.

W sprawozdaniu Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej” i sprawozdaniu Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności i wybranych aktywów finansowych” wykazywać dane zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, stosownie do przepisów § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1393) i § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).

1.12. Nieprowadzenie ewidencji analitycznej do kont rozrachunkowych według podziałek klasyfikacji budżetowej – str. 13 - 14 protokołu.

Ewidencję szczegółową do kont zespołu 2 prowadzić według podziałek klasyfikacji budżetowej, stosownie do zasad funkcjonowania tych kont, określonych w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., mając na uwadze przepisy § 20 ust. 1 pkt 4 lit. „b” tego rozporządzenia i art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

1.13. Wykazanie – w bilansie jednostki za 2018 r. – niektórych należności w niewłaściwej pozycji, a w informacji dodatkowej – niektórych danych niezgodnych ze stanem faktycznym – str. 14 - 16 protokołu.

Bilans jednostki oraz informację dodatkową sporządzać na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, wykazując w nich dane w zakresie ustalonym we wzorach tych sprawozdań, stanowiących załączniki Nr 5 i 12 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., w związku z przepisami § 23 ust. 3 pkt 1 i ust. 9 tego rozporządzenia oraz art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

- 1.14. *Nierozliczenie inwentaryzacji środków trwałych przeprowadzonej w 2018 r. Nieprzeprowadzenie inwentaryzacji wartości niematerialnych i prawnych oraz umorzenia środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych – str. 16 - 19 protokołu.*

Przestrzegać częstotliwości przeprowadzania inwentaryzacji aktywów i pasywów, określonej przepisami art. 26 ust. 1 i 3 ustawy o rachunkowości.

Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji odpowiednio dokumentować i powiązywać z zapisami ksiąg rachunkowych, a ujawnione różnice między stanem rzeczywistym oraz stanem wykazany w księgach rachunkowych wyjaśniać i rozliczać w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji, zgodnie z przepisami art. 27 tej ustawy.

2. **W zakresie realizacji planu finansowego:**

- 2.1. *Nieprawidłowe pomniejszenie podstawy naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2018 r. pracownikom korzystającym z usprawiedliwionej nieobecności w pracy z tytułu opieki nad dzieckiem – str. 22 - 23 protokołu.*

Pracownikom korzystającym z usprawiedliwionej nieobecności w pracy pomniejszać podstawę naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego o wynagrodzenie za czas tej nieobecności, obliczone jak wynagrodzenie urlopowe, tj. dzieląc podstawę wymiaru przez liczbę godzin, w czasie których pracownik wykonywał pracę w okresie, za który została ustalona ta podstawa, a następnie mnożąc tak ustalone wynagrodzenie za jedną godzinę pracy przez liczbę godzin, jakie pracownik przepracowałby w czasie nieobecności w ramach normalnego czasu pracy, zgodnie z obowiązującym pracownika rozkładem czasu pracy, gdyby w tym czasie pracował, stosownie do przepisów § 6 pkt 4 i § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2 poz. 14 z późn. zm.) w związku przepisami § 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 r. w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie nie wykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. Nr 62 poz. 289 z późn. zm.) i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym pracowników sfery budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1872).

Jeżeli uważa Pani, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Pani – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pani zobowiązana zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Pani tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Zarząd Powiatu w Puławach

